

Cuprins:

Din comorile ortodoxiei: INTRAREA ÎN BISERICĂ A MAICII DOMNULUI ȘI SFÂNTUL ANDREI

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE SĂRBĂTOAREA SFÂNTULUI ANDREI

Sfântul Ioan Gură de Aur - OMILIA XXIX din “Omiliile la Epistola către Romani” [Cum trebuie să fie un dascăl adevărat]

Din viața parohiei

**DIN COMORILE ORTODOXIEI
INTRAREA ÎN BISERICĂ A MAICII DOMNULUI**

Intrarea Maicii Domnului in Biserica este praznuita pe 21 noiembrie. Aceasta sarbatoare este cunoscuta in popor sub denumirea de Vovidenia sau Ovedenia.

Parintii Maicii Domnului sunt Sfintii Ioachim si Ana. Lipsiti de copii, dar cu credinta in Dumnezeu, L-au rugat pe Dumnezeu sa le daruiasca cinstea de a fi parinti, fagaduind ca daca vor avea un copil, il vor duce la templu si il vor inchina Lui. Un inger le vesteste ca vor avea o fata pe care o vor numi Maria. Sfintii Ioachim si Ana nu au uitat de promisiunea facuta lui Dumnezeu si la trei ani de la nasterea Maicii Domnului au dus-o pe fiica lor la templu. Aici a fost intampinata de marele preot Zaharia, tatal Sfântului Ioan Botezatorul, care a dus-o in cea mai sfanta incapere din acest loc, in Sfanta Sfintelor, unde a stat pana la varsta de 15 ani. A fost condusa in acel loc sfant, pentru ca ea insasi avea sa devina "Sfanta Sfintelor" lui Dumnezeu, salas a lui Dumnezeu-Cuvantul. Din ea, Cel Necuprins, Cel Vesnic, avea sa ia trup, sa Se faca cuprins in pantecele ei. Desi sunt persoane care sustin ca lucrul acesta era cu neputinta, totusi Biserica, in cantarile ei afirma: "Ceea ce s-a hranit in Sfanta Sfintelor, celei imbracate cu credinta si cu intelepciune si cu neintinata feciorie, mai marele Gavriil i-a adus din ceruri inchinaciune". Informatii despre acest eveniment din viata Maicii Domnului avem in "Evanghelia dupa Iacov" sau "Protoevanghelia", o scriere apocrifa din secolul al II-lea. Precizam ca dintre sarbatorile inchinate Maicii Domnului, numai "Bunavestire" are la baza un eveniment istoric consemnat in Sfanta Scriptura (Luca I, 26-38). Despre celelalte sarbatori, evangheliile canonice nu ne dau marturii, informatiile provenind din Sfanta Traditie si din evangheliile necanonice (apocrife).

Parintele profesor Ene Braniste afirma ca aceasta sarbatoare a luat nastere in secolul VI. "Pe 20 noiembrie 543, Justinian a zidit la Ierusalim, langa ruinele templului, o biserica inchinata Sfintei Fecioare, care, spre deosebire de una mai veche, a fost numita biserica Sfanta Maria "cea noua". Conform obiceiului, a doua zi dupa sfintire, adica pe 21 noiembrie, a inceput sa fie serbat hramul (patronul) bisericii, adica insasi Sfanta Fecioara, serbarea fiind consacrata aducerii ei la templu". In Apus, sarbatoarea a fost adoptata de papa Grigorie XI-lea, care a cinstit-o pentru prima data in anul 1374, la Avignon. Incepand cu data de 21 noiembrie, in cadrul slujbei Utreniei, se canta Catavasiile: "Hristos Se naste, slaviti-L!..." Este o sarbatoare care ne pregateste si pe noi sa-L facem pe Hristos sa Se nasca tainic in noi. Nu este de ajuns sa stim ca Fecioara Maria a fost dusa la Templu si a stat pana la varsta de 15 ani. Important este sa patrundem in intelesul profund al evenimentului istoric si sa descoperim ca prezenta ei in Sfanta Sfintelor, e roditoare: face ca Fiul lui Dumnezeu sa Se nasca din ea. Deci, Hristos Se va naste, va muri si va invia tainic cu tot omul care vietuieste in Biserica. In aceasta zi, copiii pun crengi de mar in vase cu apa. Acestea, tinute in lumina si caldura, inmuguresc si infloresc, si sunt folosite in noaptea de Anul Nou drept sorcove. Sa nu uitam ca in colindele romanesti se canta, in plina iarna, despre florile dalbe, flori de mar, sau despre marut, margaritar. Daca am fi cu luare aminte la colinde, nu am avea cum sa nu ne intrebam ce mar ar putea face in decembrie flori dalbe? Si de

Hristos Domnul - Lumina Cea Adevărată NOIEMBRIE – 2013

<http://biserica-soborul maicii domnului crestin ortodox.ro>

Revistă Ortodoxă Editată de Parohia „Soborul Maicii Domnului si Sfantul Nicodim de la Tismana”

STR. VASILE GOLDIS NR.1

ce mar? Pentru ca stramosii nostri stiau de la batranii lor ca acea nuielusa a Sfantului Nicolae trebuie sa fie una de mar, iar daca aceea inflorea pana de Nasterea Domnului, inseamna ca sfantul a mijlocit pentru iertarea celui caruia i-a daruit crenguta, flori dalbe.

Pentru ca bucuria sarbatorii Intrarea Maicii Domnului in Biserica sa nu fie umbrita de post, Biserica a randuit ca pe 21 noiembrie sa fie dezlegare la peste.

Adrian Cocosila

Sfantul Andrei - Apostolul romanilor

Sfantul Apostol Andrei este sarbatorit pe data de 30 noiembrie. S-a nascut in Betsaida Galileia, localitate situata pe tarmul Lacului Ghenizaret, in nordul Tarii Sfinte. Din Sfanta Scriptura aflam ca era fratele lui Simon Petru. Amandoi au fost pescari, alaturi de tatal lor. Avand in vedere ca Andrei era evreu, nu stim cu certitudine daca numele Andrei era numele sau real (acesta fiind de origine greceasca). Potrivit cercetatorilor, numele Andrei era destul de prezent printre evrei, inca din perioada sec. II-III d.Hr.

Pentru romani, numele apostolului Andrei este legat de lupi. Se sustine ca acest nume - Apostolul Lupilor - deriva din vechea denumire a dacilor, daoi, (lupi), dar si de la simbolul lor - lupul. Lupul era chiar un simbol al sanctuarelor Daciei. Legende spun ca acest animal a fost alaturi de daci la caderea Sarmizegetusei si ca cel care era capetenia lupilor, l-ar fi vegheat pe Apostolul Andrei prin pustia Dobrogei spre Pestera care i s-a oferit ca adapost.

Sfantul Andrei - ucenic al Sfantului Ioan Botezatorul

Sfantul Andrei, inainte de a deveni ucenic al lui Hristos, a fost ucenic al Sfantului Ioan Botezatorul. Dorinta de a-L urma pe Hristos se naste in el, in momentul in care Sfantul Ioan rosteste cuvintele: "Iata Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridica pacatul lumii" (Ioan 1, 29). Insa, chemarea sa la apostolie se face mai tarziu si este relatata de Sfantul Evanghelist Matei : "Pe cand Iisus umbla pe langa Marea Galileii, a vazut doi frati, pe Simon ce se numeste Petru si pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja in mare, caci erau pescari. Si le-a zis: "Veniti dupa Mine si va voi face pescari de oameni. Iar ei, indata lasand mrejele, au mers dupa El" (Matei 4, 18-20).

Cand mai este Andrei mentionat in Scriptura?

Scriptura il descopera pe Andrei la inmultirea painilor si a pestilor (Ioan 6, 8-9) si dupa invierea lui Lazar cand, impreuna cu Filip, ii spune lui Hristos ca niste elini, veniti in Ierusalim cu prilejul sarbatoririi Pastelui iudaic, doresc sa-L vada (Ioan 12, 20 - 22).

Chemarea la Apostolie a Sfantului Andrei

Unde a vestit Sfantul Andrei invatatura lui Hristos?

Potrivit traditiei, teologilor si istoricilor, Sfantul Apostol Andrei a fost primul propovaduitor al Evangheliei la geto-daci. In Istoria bisericeasca, Eusebiu de Cezareea (+ 339/340) afirma: "Sfintii Apostoli ai Mantuitorului, precum si ucenicii lor, s-au imprastiat in toata lumea locuita pe atunci. Dupa traditie, lui Toma i-au cazut sortii sa mearga in Partia, lui Andrei in Scitia, lui Ioan in Asia". Calendarul gotic (sec. al IV-lea) si Martirologiile istorice

occidentale (sec. VIII-IX) susțin și ele ipoteza misiunii Sf. Andrei în Scitia. Tradiția că Sfantul Apostol Andrei a predicat la sciti a fost reluată și de scriitorii bisericești. De exemplu, călugărul Epifanie (sec. VIII), în "Viața Sfantului Apostol Andrei", afirmă că între popoarele evanghelizate de el se numărau și scitii. Sinaxarul Bisericii Constantinopolitane menționează că Andrei "a predicat în Pont, Tracia și Scitia". După un alt izvor, păstrat în același Sinaxar, Sfantul Apostol Andrei ar fi hirotonit ca episcop la Odysos sau Odessos (Varna de azi), pe ucenicul său Amplias, pe care Biserica Ortodoxă îl praznuiește în fiecare an la 30 octombrie. Probabil este Amplias cel amintit de Sfantul Apostol Pavel în epistola către Romani (16, 8). Prezenta colindelor, legendelor, obiceiurilor din Dobrogea, închinată Sfantului Andrei, întăresc credința că acesta a vestit Evanghelia lui Hristos în țara noastră.

Moastele din Patras

Sfantul Andrei a murit ca martir la Patras. Deși nouă ne este cunoscută tradiția care afirmă că Apostolul Andrei a murit pe o cruce în formă de X, se susține că această tradiție datează din secolul al XIV-lea. Nu se cunoaște data martirizării. Unii istorici îl fixează în timpul persecuției împăratului Nero, prin anii 64-67, alții în vremea persecuțiilor inițiate de Domitian (81-96).

În anul 357, moastele Sfantului Andrei au fost așezate în Biserica Sfinților Apostoli din Constantinopol, cu prilejul sfintirii acestei biserici. Cardinalul Petru de Capua va duce moastele Sfantului Andrei în Italia, în catedrala din Amalfi, în timpul Cruciadei a IV-a. În anul 1462, în vremea papei Pius al II-lea, capul Sfantului Andrei ajunge la Roma, iar de aici a fost dus în Catedrala din Patras, în biserica cu hramul Sfantul Andrei.

Crucea Sfantului Andrei - Patras

Pestera Sfantului Andrei

Pestera în care se crede că a viețuit Sfantul Apostol Andrei, cât timp a propovăduit pe teritoriul românesc, se află la aproximativ 4 km sud-est de localitatea Ion Corvin, județul Constanța. În actuala biserică din peștera, în pronaos, într-o nișă, se află un fel de pat, scobit inițial în piatră, despre care tradiția spune că pe el se odihnea apostolul Andrei. În vara anului 1944, Peștera transformată în biserică a fost sfintită de către Episcopul Tomisului, Chesarie Paunescu. La scurt timp după aceasta, trupele rusești invadatoare au distrus-o. Abia după 1990, prin răvna cuviosului monah Nicodim Dinca, biserică a fost refăcută și redată cultului. Astăzi, mii de credincioși vin aici pentru a se ruga pe locul unde a trăit Apostolul Andrei.

Sfantul Andrei - Ocrotitorul Romaniei

Sfantul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât în anul 1995 ca sărbătoarea Sfantului Andrei să fie însemnată cu cruce roșie în calendarul bisericesc, iar în anul 1997 Sfantul Andrei a fost proclamat "Ocrotitorul Romaniei". Ziua de 30 noiembrie a fost declarată sărbătoare bisericească națională.

La mulți ani celor ce poartă numele Sfantului Apostol Andrei !

Adrian Cocosila

Sfantul Andrei - Traditii, obiceiuri si superstitii

Santandrei este o mare divinitate geto-daca peste care crestinii au suprapus pe Sfantul Apostol Andrei cel Intai chemat, ocrotitorul Romaniei. El a preluat numele si data de celebrare ale Apostolului Andrei (30 noiembrie), cel care a predicat in primele decenii dupa nasterea lui Iisus pe pamanturile Daciei. El trebuie sa se fi bucurat de mare respect de vreme ce ziua lui de celebrare a inlocuit o importanta divinitate precrestina, personificare a lupului. Numele zeului uzurpat s-a pierdut. Noaptea de Santandrei (29 - 30 noiembrie) si ciclul de innoire a timpului, care se suprapun peste perioada calendaristica a Dionisiacelor Campenesti si cu fermentarea vinului in butoaie la popoarele tracice, pastreaza numeroase urme precrestine.

Pana la inceputul secolului al XX-lea se organizau in Colinele Tutovei, in noaptea de Santandrei, petreceri de pomina ale tinerilor, asemanatoare cu Revelionul. Pentru a fi feriti de actiunea malefica a moroilor si strigoilor, tinerii camuflau si ungeau cu mujdei de usturoi ferestrele si usile casei unde se desfasura petrecerea inainte de lasatul serii. De altfel, petrecerea se numea, local, Noaptea Strigoilor, timp nefast, cand strigoii vii (oamenii care se nasc cu caita, cu coada - o vertebra in plus, din legaturi incestuoase etc.) isi parasesc trupurile fara stirea lor, iar strigoii morti ies din sicrie, morminte si cimitire pentru a provoca suferinta oamenilor, pocesc si sug sangele celor vii, leaga sau iau puterea barbatilor, strica taurii, fura sporul vitelor, se joaca cu lupii si ursii etc. In acest timp, petrecerea tinerilor in vatra satului, numita si Pazitul Usturoiului, era in toi. Fetele aduceau cate trei capatani de usturoi, le puneau laolalta intr-o covata pentru a fi pazite de o batrana la lumina lumanarii. Complet izolati de lumea din afara, stapanita de fortele malefice, tinerii se distrau, cantau, jucau, beau, adesea peste masura, mancau, glumeau, ca la un adevarat revelion. Amintim ca aceasta izbucnire de bucurie se desfasura in chiar postul Nasterii Domnului (Postul Craciunului). Dimineata, pe lumina zilei, tinerii ieseau in curtea casei unde covata cu usturoi era jucata in mijlocul horei de un flacau. Se impartea usturoiul si, in mare veselie, se intorceau pe la casele lor. Incepea un nou an. Usturoiul privegheat se pastra ca ceva sfant, la icoana, si se folosea peste an ca leac pentru vindecarea bolilor, pentru prinderea farmecelor si descantecelor etc.

Bocetul Andreiului

La cei vechi, moartea si renasterea divinitatii adorate si deci a timpului anual cu care aceasta se confunda, era substituita de un sacrificiu sacru (pom, animal, pasare, om si chiar a unui obiect insufletit simbolic). Un obicei care atesta suprapunerea sarbatorii crestine a Apostolului Andrei peste Anul Nou dacic este obiceiul atestat la romanii din Transnistria numit Bocetul Andreiului. Fetele, dupa confectionarea unei papusi din carpe, numita Andreiu, substituit al anului vechi, o asezau pe lavita (pat) ca pe un mort si o jeleau. Lipseste marele sacrificiu, jertfa rituala a animalului care personifica divinitatea, specifica oricarui inceput de an. Este posibil ca una din traditiile care a migrat din toamna, de la Anul Nou dacic la Anul Nou contemporan, celebrat la solstitiul de iarna, sa fi fost sacrificiul porcului. De altfel, unul din numele purtate de lup in zilele lui de celebrare, gadinet, in special la Filipi cand incepe imperecherea pentru inmultire, este purtat si de porcul tanar, numit popular si godin, godinet.

Noaptea strigoilor

Aparitia celor doi sfinti-mosi, Mos Andrei si Mos Nicolae, inceputul iernii si punerea in miscare a haitelor de lupi sunt semne evidente de imbatranire si degradare a timpului calendaristic. Ordinea se deterioreaza neincetat, ajungand in noaptea de 29 spre 30 noiembrie, in Noaptea Strigoilor, la starea simbolica de haos, cea de dinaintea

Hristos Domnul - Lumina Cea Adevărată NOIEMBRIE – 2013

<http://biserica-soborul maicii domnului crestin ortodox.ro>

Revistă Ortodoxă Editată de Parohia „Soborul Maicii Domnului si Sfântul Nicodim de la Tismana”

STR. VASILE GOLDIS NR.1

creatiei. Este o noapte de spaima, intrucat spiritele mortilor ies din morminte si, impreuna cu strigoi vii, "care in aceasta noapte isi parasesc culcusurile lor, fara sa aiba vreo stiinta despre aceasta" (Pamfile, 1914, p. 127), se iau la bataie pe la hotare, raspantii de drumuri si prin alte locuri necurate. Duelurile sangeroase cu limbile de la melite si coasele furate din gospodariile oamenilor se prelungesc pana la cantatul cocosilor, cand spatiul se purifica, duhurile mortilor se intorc in morminte, iar sufletele strigoilor revin in trupurile si paturile parasite fara stiinta lor. In anumite situatii, strigoi se manifestau violent fata de oamenii care nu-si luau anumite masuri de protectie: "Cand strigoi morti nu au cu cine sa se razboiasca, se duc pe la casele oamenilor unde incearca sa suga sangele celor ce au nenorocul sa le cada in maini. Pentru ca sa nu se poata apropia de case, oamenii, - e grija gospodinilor mai ales -, mananca usturoi in aceasta seara, se ung pe corp tot cu usturoi, sau numai pe frunte, in piept, pe spate si pe la incheieturile trupului. La casa se ung cercevelele ferestrelor, pe unde strigoi ar putea sa intre sau sa se uite in casa, facandu-se semnul crucii si tot astfel urmeaza si la usa si horn, pe unde de asemenea ea crede ca strigoi pot intra si iesi din casa" (Pamfile, 1914, p. 128). Se credea ca sunt si strigoi care nu doreau sa faca rau. Acestia "fac hori pe la raspantiile drumurilor, unde joaca cu strasnicie pana la cantatul cocosilor" (Pamfile, 1914, p. 128). Strigoi sunt de doua categorii: vii si morti. Strigoi vii sunt spirite ale oamenilor, femei sau barbati, care isi parasesc trupurile noaptea, mai ales la Santandrei (Noaptea Strigoilor), Sangiorz si in alte imprejurari. Cauzele pentru care numai o parte din oameni devin strigoi in viata sunt diverse: copiii nascuti cu coada (o vertebra in plus), cu tichie, dintr-o legatura incestuoasa, al treilea copil din flori nascut de o femeie etc.

Activitatea lor cea mai intensa este in Noaptea Strigoilor (29/30 noiembrie) cand isi parasesc in somn corpul, ies din casa pe horn sau pe usa, se rostogolesc de trei ori pentru a se intrupa intr-un animal (lup, caine, pisica, porc, berbec, gaina, broasca), incalca pe melite, butoaie, cozi de matura pentru a merge in locuri numai de ei stiute (intre hotare, raspantii de drumuri, poieni din paduri) unde se intalnesc cu strigoi morti. Acolo redevin oameni, se bat cu limbile de melita, se zgarie, se ranesc pana iese invingator unul din ei, care le va fi conducator un an de zile. Se bocesc unii pe altii, isi vindeca pe loc ranile, se intrupeaza din nou in animale si pornesc spre case inainte de primul cantat al cocosilor. In ajunul Sangiorzului, la Manecatoare (noaptea de 22/23 aprilie), isi parasesc din nou trupurile pentru a merge sa fure mana holdelor, laptele vitelor - sa strice taurii, sa lege sau sa ia puterea barbatilor etc. In cele doua nopti oamenii se ungeau cu mujdei de usturoi, ascundeau melitele, intorceau vasele cu gura in jos, produceau zgomote, ii strigau pe nume, aprindeau focuri, pazeau cu atentie vitele si pasunile etc. In Moldova, noaptea se numea Pazitul Usturoiului si se celebra ca un revelion. Sunt argumente etnofolclorice care sprijina ipoteza ca in aceasta perioada a anului dacii celebrau Anul Nou. Tinerii satului, fete si baieti, se adunau in cete de 10 -12 persoane la o casa mai mare, careia ii ungeau, la lumina zilei, usile si ferestrele cu usturoi. Participatii, care nu paraseau pana dimineata casa, petreceau ca la un revelion: mancau, se cinsteau, adesea peste masura, jucau, glumeau. Dimineata ieseau cu lautarii in curte unde jucau covata cu capatani de usturoi adus de fete si pazit noaptea de o batrana. Petrecerea se incheia cu impartitul usturoiului intre participante care il pastrau la icoana, pentru a-l folosi la vindecarea bolilor, pentru farmecele de dragoste etc.

Strigoi morti sunt spirite ale mortilor care nu ajung in Lumea de dincolo din anumite motive: au fost Strigoi in viata, au fost oameni obisnuiti, dar li s-a gresit sau nu li s-au facut rosturile la inmormantare. Ei se intorc printre cei vii, in special printre rudele apropiate, pentru a le provoca mari suferinte: aduc moarte, boala, molime in animale, grindina. Dupa locul unde apar si relele care le aduc, strigoi morti pot fi, dupa locul unde actioneaza, de apa si de uscat, de vite si de stupi, de ploi si de foc. In cazul in care prezenta strigoii se considera evidenta prin efectele produse de acesta (era auzit, visat, apareau anumite semne pe mormant), se proceda la descoperirea si anihilarea lui prin diferite practici de dres sau de destrigoire. Atmosfera devenea si mai apasatoare datorita unei importante zile a

lupului fixata de traditie pe data de 30 noiembrie, la Santandrei. In aceasta zi lupul isi poate indoi gatul teapan, devine si mai sprinten, astfel ca prada, indiferent ca este animal domestic sau om, nu mai are scapare (Pamfile, 1914, p. 135-137). Ca urmare, acum trebuia sa se ia masuri suplimentare de paza a vitelor si sa se efectueze diverse practici magice de aparare impotriva lupilor. Se considera ca nici un alt moment al anului nu era atat de prielnic pentru transformarea oamenilor in pricolici, oameni cu infatisare de lupi sau caini, ca in ajunul si in ziua de Santandrei.

Pricolicii sunt suflete ale oamenilor care isi parasesc trupul in timpul noptii, se rostogolesc de trei ori si capata infatisare de lup sau de alta vietate (caine, porc cal, bivol, pisica, sarpe, broasca). Spre deosebire de varcolaci care calatoresc prin vazduh, pricolicii se deplaseaza pe pamant. Ei nu se intrupeaza in vietati sfinte (arici, oaie, cerb, porumbel, randunica, albina). Adesea, sunt oameni din sat recunoscuti dupa infatisarea si comportamentul animalului pricolici. Traiesc putin, cat lupul sau animalul in care se metamorfozeaza. Intr-una din legende pricoliciul este un tanar casatorit care, mergand pe drum cu sotia, se face nevazut, revine sub forma de caine si se repede s-o muste. Nevasta sa se apara cu braul si il alunga lovindu-l cu secera. In final, pricoliciul este recunoscut dupa scamele catrintei ramase intre dinti. In alte legende pricoliciul este fratele cel mic care pleaca de acasa si este recunoscut tot dupa scamele hainelor ramase printre dinti. O data pe an, in Noaptea Strigoilor (29 - 30 noiembrie), s-ar intalni cu strigoii morti, care isi parasesc si ei mormintele, pentru a-si alege, prin lupta, stapanul. Pe timp de iarna ar intra in haita lupilor, ia conducerea si ataca oamenii si turmele de vite.

Pentru pericolul inchipuit ce l-ar fi adus strigoii, pricolicii si lupii la Santandrei, practicile de prevenire si aparare erau asemanatoare cu cele efectuate la Sangiorz. Informatiile etnografice nu atesta insa la Santandrei aprinderea focurilor, fumigatiile, stropitul si scaldatul cu apa, strigatele si producerea zgomotelor, pomenile pentru imbunarea mortilor iesiti din morminte si altele. Lipsesc, in general, practicile active de alungare a spiritelor malefice; alimentele rituale si ungerea cu usturoi, ascunderea coaselor si a limbilor de melita sunt mai mult actiuni de aparare pasiva. Fortelor malefice nu li se declara razboi deschis, ca la Boboteaza, Sangiorz, Joimari, Sanziene, intrucat sansa de izbanda era minima in conditiile in care puterea aliatilor, intunericul si frigul, crestea neincetat pana la solstitiul de iarna.

Aflarea ursitei

Ca la orice inceput de an, prisoseau practicile magi ce de aflare a ursitei, adica a viitorului sot. Fata de maritat prepara o "Turtuca de Andrei", turtita subtire din faina de grau, foarte sarata, coapta pe plita sobei si o manca inainte de culcare. Baiatul care venea in vis sa-i aduca apa ca sa-si potoleasca setea urma sa o ceara de nevasta in cursul anului. Alte fete, dupa ce soseau acasa de la Pazitul Usturoiului, semanau cate un catel de usturoi privegheat intr-un cocolus de aluat. Dupa modul cum incoltea si crestea usturoiul semanat, se faceau anumite pronosticuri matrimoniale. Timpul era insa favorabil si pentru observatii meteorologice si astronomice. Unii batrani, nestiutori de carte dar "cititori" in stele, observau cerul in noaptea de Ovidenie sau de Santandrei si noroceau anul, prevestind daca va fi bogat sau sarac, ploios sau secetos, daca va fi pace sau razboi etc. Obiceiul de a semana in noaptea de Santandrei grau intr-o oala de pamant pentru a interpreta rodnicia ogoarelor in noul an este practicat si astazi.

Acte de divinatie

Spiritele mortilor care misunau pretutindeni la Santandrei, favorizau actele de divinatie. Asemanator altor sarbatori sezoniere de peste an, cele mai preocupate sa valorifice ocazia oferita de Noaptea Strigoilor pareau tot fetele, cu nelipsita lor grija, casatoria. Practicile de divinatie efectuate la fantana, la cotetul porcului, la gardul si poarta gospodariei, la masa incarcata cu usturoi etc. aveau unul si acelasi scop: aflarea ursitului, a calitatilor lui

(țanar, bătrân, frumos - urât, bogat - sărac). Aceste acte magice erau savarsite în taină, de fiecare fată în parte, sau "pe fată", cu participarea mai multor fete.

Elemente de ritual specifice renovării timpului apar, mai ales în Moldova, la Ovidenie. Acum, ca și la Anul Nou, Sangiorz, Paște se credea că cerul se deschide și vorbesc animalele; se faceau previziuni și pronosticuri meteorologice, se începeau vrajile și farmecele al căror punct culminant era atins în noaptea de Santandrei.

Covasa. Bautura rituala

Prin Colinele Tutovei, la Ovidenie sau la Santandrei, se prepara din malai și făină, uneori numai din malai de porumb sau de mei, o bautură fermentată numită covasa. Literatura etnografică descrie două tehnici de preparare a covasei; din malai și făină sau numai din malai. În primul caz se lua malai și făină, în părți egale, se amestecau și se opăreau cu apă clocotită până se obținea un fel de terci. După două ore, amestecul acesta se pune într-o putină și se turna apă caldă până se obținea un lichid vâscos ce putea trece prin ciurul cu care se cernea malaiul. Continutul se amesteca foarte bine și se lăsa apoi să fermenteze, la loc cald, până a doua zi când se fierbea, la foc potrivit, într-un ceaun, până se mai îngroșă. Gustul bauturii era dulce-acrisor, asemănător cu cel al bragiilor. Covasa se pune prin strachini sau oale și se împărțea prin vecini "pentru ca vacile să fie laptoase, iar laptele să fie smântanos" (Pamfile, 1914, p. 145). În alte sate covasa se numea braga și se prepara numai din malai, care se opărea și se faceau patru turte; două turte se coceau, două rămăneau crude. După ce turtele coapte se răceau, erau frământate într-o putină, se amestecau cu malaiul rămas necopt și se turna apă clocotită. Continutul se amesteca, se puneau câteva felii de lămâie și se lăsa să fermenteze până a doua zi, când era bun de baut. În zona Căminului din Moldova Centrală se spunea că fiecare om "este dator să mănânce covasa, în această zi, pentru ca să fie ferit de strigoi" (Pamfile, 1914, p. 146).

Ion Ghinoiu

OMILIA XXIX

din "Omilia la Epistola către Romani"

[Cum trebuie să fie un dascăl adevărat]

„Și, frații mei, sunt încredințat eu însumi despre voi, că și voi sunteți plini de bunătate, plini de toată cunoștința, putând să vă povățuiți unii pe alții" (Romani 15, 14).

A zis mai sus: „întrucât sunt Apostolul neamurilor, slujba mea o slăvesc", iar după aceea a spus: „nu cumva oare te va cruța pe tine?", și încă: „nu fiți înțelepți întru voi înșivă", și: „tu cine ești, care judeci pe fratele tău?", și iarăși: „tu cine ești care judeci pe sluga străină?", și altele multe, care sunt mai însemnate decât acestea. Deci fiindcă în multe locuri el a făcut cuvântul să li se pară aspru și supărător, apoi la urmă îi mângâie, și ceea ce zicea la începutul epistolei, aceeași zice și acum când e pe cale de a o sfârși. La începutul epistolei zicea: „Mulțumesc întotdeauna Dumnezeului meu, prin Iisus Hristos, pentru voi toți, fiindcă credința voastră se vestește în toată lumea" (1, 8)", iar aici zice: „încuviințat eu însumi despre voi, că și voi sunteți plini de bunătate, plini de toată cunoștința, putând să vă

povățuiți unii pe alții”, ceea ce este mai însemnat decât vorbele de mai sus. Și nu zice: „am auzit”, ci „sunt încuviințat”, adică „sunt convins” și nu am nevoie de a afla de la altul; și zice: „eu însumi”, adică: „chiar eu, care vă cert, chiar eu care vă învinovățesc”. „Că sunteți plini de bunătate”, zice. Aceasta o spune față de înfruntarea făcută cu puțin mai înainte, ca și cum pare că le-ar zice: „nu v-am înfruntat doar ca pe niște oameni cruzi, și nici nu v-am spus ca unor oameni urători de frați, ca să primiți pe cei slabi și neputincioși, să nu-i lăsați, nici să stricați lucrul lui Dumnezeu, fiindcă știu că sunteți plini de bunătate”. Prin această expresie, mi se pare că el numește întreaga virtute. Și n-a zis „aveți”, ci „sunteți plini”. Dar și ceea ce urmează este tot de aceeași putere, căci zice: „plini de toată cunoștința”. De ce atunci, dacă erau iubitori, nu știau a se purta cu cei ce-i iubeau? De aceea a adăugat: „de toată știința, putând și unii pe alții a vă învăța”, adică nu numai a afla, ci și a învăța.

„Și v-am scris, fraților, mai cu îndrăzneală, în parte” (15, 15).

Vezi înțelepciunea lui Pavel; vezi umilință la el, cum, după ce prin cele dinainte le-a dat o lovitură grea, și a reușit în ceea ce voia, la urmă iarăși face uz de blândețe. Era poate de ajuns ca și fără cele spuse aici să le slăbească mândria; era poate prisoselnic ca să le mai spună că le-a scris cu îndrăzneală, însă acesta este obiceiul lui. Aceasta o face și în epistola adresată evreilor, cărora le zicea: „Despre voi, iubiților, deși vorbim astfel, suntem încredințați de lucruri mai bune și aducătoare de mântuire” (Evrei 6, 9). Și corintenilor scriindu-le, zicea: „Fraților, vă laud că în toate vă aduceți aminte...” (I Corinteni 11, 2). Și galatenilor le spunea: „Am încredere în voi, întru Domnul, că nimic altceva nu veți cugeta” (Galateni 5, 10), și, în fine, prin toate epistolele ar putea găsi cineva o asemenea fel de a spune; aici însă este mai bine dezvoltat, fiindcă mulți dintre ascultători erau în demnitate înalte, așa că era nevoie să le înfrunte cugetele adeseori îngâmfate, ca astfel nu numai să nu se întărească această patimă printre ei, ci chiar să slăbească cu desăvârșire, pentru care și întrebuințează felurite mijloace. De aceea și aici zice: „mai cu îndrăzneală am scris vouă”. Și nu a rămas doar la aceste spuse, ci a adăugat: „în parte”, adică puțin de tot. Și nici aici nu s-a oprit, ci mai spune: „ca să vă amintesc”. Și n-a zis: „învățându-vă” sau „amintindu-vă [ajnamimnhvskwn]”, ci ejpanamimnhvskwn, adică „aducându-vă amănunțit aminte” de ceva mic și nevădat în seamă. Ai văzut acum ce fel este sfârșitul exordiului? După cum acolo zicea: „credința voastră se vestește în toată lumea”, tot așa și la sfârșitul epistolei, unde zice: „Că ascultarea voastră este cunoscută de toți” (Romani 16, 19). Și după cum începând epistola zicea: „Doresc mult să vă văd ca să vă împărtășesc vreun dar duhovnicesc, spre întărirea voastră” (Romani 1, 11), tot așa zice și aici, prin expresia „ca să vă aduc aminte”. Așadar, pogorându-se de pe tronul lui de dascăl, și acolo ca și aici el le vorbește ca la niște frați deopotrivă cinstiți, ceea ce mai ales este de datorita dascălului adevărat, ca să-și varieze cuvântul, spre folosința ascultătorilor. Privește, deci, cum zicând el: „mai cu îndrăzneală, v-am scris” și: „în parte, ca să vă amintesc”, nu s-a mulțumit numai cu atâta, ci făcându-și vorba mai smerită, a adăugat: „despre harul ce mi-a fost dat de Dumnezeu”, ceea ce spunea și la începutul epistolei, când zicea: „Că dator sunt” (Romani 1, 14), ca și cum pare că ar fi zis: „Nu am răpit această cinste cu de la sine-mi putere, și nici n-am alergat eu întâi spre ea, ci Dumnezeu a poruncit așa, și aceasta după har, iar nicidecum că aș fi fost rânduit după vrednicie. Deci nu vă întărați, căci nu eu mă răscol asupra voastră, ci Dumnezeu este Care-mi poruncește așa”. Și după cum acolo zicea: „Căruia slujesc întru Evanghelia Fiului Său”, tot așa și aici: „Prin harul ce mi-a fost dat de la Dumnezeu”, după care adăugă imediat: „ca să fiu slujitor al lui Iisus Hristos la neamuri, slujind Evanghelia lui Dumnezeu” (15, 16).

După ce dă dovada cea mai mare a celor spuse, el își întoarce cuvântarea la ceva mai însemnat, căci nu spune simplu „slujbă”, ca la început, ci „slujbă sfântă”. „Aceasta – zice – este preoția mea, aceasta este slujba mea cea sfântă, ca eu să propovăduiesc și să vestesc Evanghelia lui Dumnezeu, și această propovăduire eu o aduc Lui ca jertfă. Nimeni nu ar putea să învinovățească pe preotul, care lucrează ca să aducă lui Dumnezeu jertfa fără de

prihană”. Acestea le zicea, pe de-o parte ca să înaripeze cugetele lor, arătând ce fel de jertfă sunt ei, iar pe de altă parte apărându-se pentru cele ce le-a fost zis, căci așa i s-a poruncit. „Că arma mea – zice – este Evanghelia, este cuvântul propovăduirii. Și cauza nu este ca eu să mă slăvesc, ca eu să mă arăt strălucit, ci «ca să fie jertfa neamurilor bine primită, sfințită întru Duhul Sfânt»”, adică spre a primi sufletele celor învățați propovăduirea Evangheliei. „Nu doar pentru că Dumnezeu m-a cinstit pe mine încredințându-mi această slujbă, ci pentru că S-a îngrijit de voi”.

Și cum ar putea fi bine primiți? „Întru Duhul Sfânt”, zice. Nu este nevoie numai de credință, ci și de o viață duhovnicească, pentru ca astfel să putem ține pe Duhul Ce ni s-a dat odată. Căci la noi nu mai sunt acum lemne și foc, nu mai este altar și cuțit de jertfă, ci Duhul lui Dumnezeu, Duhul Sfânt. „De aceea – zice – toate le fac ca să nu se stingă focul Duhului, căci aceasta mi s-a poruncit”. Dar de ce le spui acestea celor care n-au trebuință? „Tocmai pentru aceasta – zice – le spun, nu ca să-i învăț, ci ca să le aduc aminte. După cum preotul prezintă focul arzând, spre a mișca pe cei de față, așa și eu vă ațâț, vă deștept bunăvoința voastră”. Și bagă de seamă că el n-a spus „ca să fie jertfa voastră”, ci „prinosul neamurilor”; și când zice „prinosul neamurilor”, el numește prin aceste vorbe întreaga lume, pământul și marea, potolindu-le pornirile pătimase ale cugetelor, ca să nu nesocotească – adică să nu creadă că este nedemn de ei – de a avea de dascăl al lor pe cel ce este hotărât a merge până la marginile lumii, ceea ce zicea și la începutul epistolei: „Dator sunt și elinilor, și barbarilor, și învățaților, și neînvățaților” (Romani 1, 14).

„Așadar, în Hristos Iisus am laudă, în cele către Dumnezeu” (15, 17).

Fiindcă mai sus n-a fost smerit foarte tare înaintea lor, acum iarăși înalță cuvântul; iar aceasta o face pentru ei, ca să nu se arate cumva vrednic de disprețul lor. Dar și atunci când cu temei se înalță pe sine, el își amintește, de obiceiul său, zicând: „am laudă”, adică: „eu unul mă laud nu în mine însumi, și nici în râvna noastră, ci în harul lui Dumnezeu”.

„Căci nu voi cuteza să spun ceva din cele ce n-a săvârșit Hristos prin mine, spre ascultarea neamurilor, prin cuvânt și prin faptă, prin puterea semnelor și a minunilor, prin puterea Duhului Sfânt” (15, 18-19).

„Nici nu poate spune cineva – zice – că vorbele mele sunt din mândrie, căci ca simbol al slujbei mele celei sfinte, și al hirotoniei mele, eu multe dovezi am a vă arăta. Nu mantie lungă [podhvrh"], nici clopoței pe ea – după cum aveau arhierii cei din vechime – și nici mitră [kivdari"], ci semne și minuni cu mult mai înfricoșate decât toate acestea. Și nici nu se poate zice că mi s-a încredințat această slujbă și eu n-am făcut ceea ce mi s-a poruncit; sau, mai bine zis, nu eu am făcut, ci Însuși Hristos. De aceea mă și laud, și nu pentru fapte oarecare, ci pentru cele duhovnicești. Aceasta este ceea ce zic: «întru cele ce sunt către Dumnezeu». Eu am săvârșit lucrul pentru care am fost trimis, și cuvintele mele nu sunt de laudă deșartă, iar aceasta o dovedesc minunile și ascultarea neamurilor. Că nu vreau să cutesc a zice ceva din cele ce n-a lucrat Hristos prin mine, spre ascultarea neamurilor, cu cuvântul și cu fapta, întru puterea semnelor și a minunilor, întru puterea Duhului lui Dumnezeu”.

Ai văzut cum se grăbește de a arăta că totul este al lui Dumnezeu și nimic al său? „Nu eu sunt care vorbesc, zice, sau fac ceva, sau săvârșesc minuni, ci totul face Dumnezeu, totul Duhul Sfânt”. Acestea le spune ca să arate și demnitatea Duhului. Ai văzut cum acestea sunt mai minunate și mai înfricoșate decât cele din Legea veche, ca de pildă jertfa și cele puse înainte? Când el zice: „prin cuvânt și prin faptă, prin puterea semnelor și a minunilor”, aceasta o spune: învățătura despre împărăția cerurilor, despre faptele credinței, despre morții cei înviați, despre demonii cei alungați, despre orbii cei vindecați, despre șchiopii cei îndreptați, și toate celelalte minuni pe care le-a lucrat Duhul Sfânt prin noi. Și fiindcă toate acestea erau mai mult decât o părere a sa, apoi ca o dovadă palpabilă de adevăr arată mulțimea ucenicilor, pentru care a și adăugat: „Așa încât de la Ierusalim și din ținuturile de pământ, până în Iliria, am împlinit propovăduirea Evangheliei lui Hristos”. Așadar el numără aici și orașe, și țări, și neamuri,

și popoare, și nu numai pe cei de sub stăpânirea romanilor, ci și pe cei de sub barbari. „Să nu-mi spui numai de calea Feniciei și a Siriei, a Ciliciei și a Capadociei, ci prețuiește-le și pe cele din părțile de dinapoi, ca ale saracinilor, perșilor și armenilor, și ale altor barbari”. De aceea a și zis el: „de primprejur”, ca nu care cumva să mergi numai pe drumul drept, ci să treci cu cugetul și prin Asia de miazăzi. Și ca un vifor de minuni, printr-un singur cuvânt: „prin puterea semnelor și a minunilor”, el a trecut peste tot locul. Tot așa și prin expresia „de primprejur” el a trecut și peste orașe mari, peste neamuri și țări, căci pe toate le-a concentrat în această expresie. Așadar, departe era el de orice mândrie, iar acestea le spunea numai pentru ei, ca să nu cugete lucruri mari de mândrie.

Începând epistola, zicea el: „ca să am roadă și întru voi, precum și întru celelalte neamuri”, iar aici el vorbește de preoție. Fiindcă mai înainte le-a grăit foarte aspru, de aceea aici mai limpede le arată și puterea ce o avea asupra lor. De aceea acolo el zice simplu: „precum și întru celelalte neamuri”, pe când aici arată întregul loc pe unde s-a propovăduit Evanghelia, așa că din toate părțile el are grijă de a le reteza mândria și a le înfrâna cugetele. Și ia aminte că el n-a spus pur și simplu că a propovăduit Evanghelia, ci că „am împlinit propovăduirea Evangheliei lui Hristos”.

„Râvnind astfel să binevestesc acolo unde Hristos nu fusese numit, ca să nu zidesc pe temelie străină...” (15, 20).

Iată aici o altă exagerare în vorbă, că nu numai a binevestit și a convins pe atâția, ci încă nici nu s-a dus măcar pe la cei învățați deja de alții. Atât de departe era el de a se arunca asupra ucenicilor învățați, și a face aceasta pentru slava sa, încât el caută să învețe pe cei ce nu auziseră de Hristos. Nici n-a zis: „unde nu au crezut”, ci „unde nici nu s-a numit Hristos”, ceea ce e mai mult. Și pentru ce a făcut el așa? „Ca să nu zidesc, zice, pe temelie străină”. Acestea spunându-le, el se arată a fi cu totul străin de orice slavă deșartă, și-i înștiințează că el s-a hotărât a le scrie nu împins de dragoste către slava deșartă, sau pentru cinstea cea din partea lor, ci ca unul ce-și împlinește slujba sa, ca săvârșind o lucrare sfântă, ca dorind mântuirea lor.

După aceea arată și proorocia care s-a împlinit, zicând: „Ci precum este scris: «Căroră nu li s-a vestit despre El, aceia Îl vor vedea ; și cei ce n-au auzit Îl vor înțelege»” (15, 21). Ai văzut cum el aleargă acolo unde este mai mult necaz, unde sudoarea e mai mare?

„De aceea am și fost împiedicat, de multe ori, ca să vin la voi” (15, 22).

Acum tu gândește-te cum el iarăși concepe sfârșitul epistolei la fel ca și începutul ei; căci începând epistola zicea: „Că de multe ori m-am gândit ca să vin la voi, și am fost oprit până acum”, pe când aici pune și cauza pentru care a fost oprit, și nu o dată, nici numai de două ori, ci „de multe ori”. Precum acolo zice că „de multe ori” își pusese în gând să se ducă la ei, așa și aici zice: „Că de multe ori am fost oprit să vin la voi”, ceea ce mai cu seamă arată râvna lui, căci se străduise în multe rânduri a face aceasta.

„Dar acum, nemaivând loc în aceste ținuturi...” (15, 23). Ai văzut cum a arătat că nu pentru iubirea de slavă le-a scris această epistolă?

„... și având dorința de mulți ani să vin la voi, când mă voi duce în Spania, voi veni la voi. Căci nădăjduiesc să vă văd în trecere și de către voi să fiu însoțit până acolo, după ce mă voi bucura întâi, în parte, de voi” (15, 23-14).

Ca să nu se creadă că-i disprețuiește când zice aceste vorbe, adică să nu-și închipuie că aceasta e ca și cum ar fi zis: „Fiindcă acum n-am ce face, de aceea vin la voi”, apoi el iarăși vorbește despre dragoste, zicând: „Și având dorința de mulți ani să vin la voi”. „Nu fiindcă n-am ce face vin la voi – zice –, ci dorința cea veche pe care o aveam, aceea am îndeplinit-o acum”. Apoi iarăși, ca nu cumva aceasta să-i îngâmfe, privește cum îi ponderează, zicând:

„Când voi merge în Spania, voi veni la voi, că nădăjduiesc trecând pe acolo, să vă văd și pe voi”. De aceea, a spus aceste cuvinte, ca să nu cugete aceia cu semeție; cu alte cuvinte, el voiește a arăta și dragostea lui către ei, dar în același timp voiește ca și pe ei să-i împiedice de a se îngâmfa. Tot acest lucru îl face și în cele ce urmează, schimbând doar cuvintele întrebunțate. De aceea tocmai, ca să nu zică ei: „Dar în treacăt vrei să ne vezi pe noi?”, imediat a spus: „și de voi să fiu însoțit până acolo”, adică „Voi înșivă să mărturisiți pentru mine, că trec pe alături de voi, nu pentru că v-aș disprețui, ci fiind silit de nevoie”.

Dar fiindcă chiar și aceste vorbe măhnesc pe cineva, apoi îndreaptă vorba și o face mai plăcută oarecum, zicând: „După ce mă voi bucura întâi, din parte, de voi”. Când zice: „când voi merge”, prin aceasta arată că el nu umblă după slava lor, iar prin expresia „după ce mă voi bucura” arată dragostea cea mare către ei. Și încă nu o dragoste oarecare, ci foarte fierbinte, căci n-a spus numai „după ce mă voi bucura”, ci a adăugat: „în parte”. „Nici un timp – zice – nu mă poate sătura și nici nu-mi poate face vreo greutate să stau lângă voi”. Ai văzut cum arată dragostea lui, când cu toate că era grăbit, totuși nu putea trece pe lângă ei mai înainte de a se bucura de ei? Dar chiar aceste cuvinte, pe care el le întrebunțează cu atâta căldură, încă sunt un semn văzut al dragostei lui părintești, căci n-a zis numai „să vă văd”, ci a mai spus: „după ce mă voi bucura”, cuvinte care sunt ale celui mânat de dragostea către alții. Pe de o parte și lauda lor era mare, căci ei prezentau lui un rod atât de plăcut al ascultării lor, iar pe de-alta și venirea lui acolo era un semn văzut al dragostei ce-o avea față de ei. Și corintenilor scriindu-le, zicea: „la voi mă voi opri, poate, sau voi și ierna, ca să mă petreceți în călătoria ce-o voi face” (I Corinteni 16, 6), prin care cuvinte el arată dragostea lui către ucenici, dragoste care nu are nimic deopotrivă. De aceea, când el începea epistolele, totdeauna le începea de aici, adică de la dragoste, și când le sfârșea, tot cu dragostea încheia. După cum un părinte își iubește pe unicul său fiu, întocmai așa își iubea el pe toți ucenicii, pentru care și zicea: „Cine este slab și eu să nu fiu slab? Cine se smintește și eu să nu ard?” (II Corinteni 11, 29).

Înainte de toate celelalte, dascălul adevărat trebuie să aibă dragoste. De aceea și zicea Hristos lui Petru: „De Mă iubești, paște oile Mele” (Ioan 21, 16), fiindcă cel ce iubește pe Hristos, acela iubește în același timp și turma Lui. Și pe Moise atunci l-a pus Dumnezeu peste poporul iudeilor, când el a arătat dragoste către ei. Și David a luat împărăția numai după ce s-a arătat mai întâi iubitor către iudei, căci fiind încă tânăr, el a simțit durere pentru popor, încât își pusese la mijloc chiar viața lui, când a ucis pe acel barbar [Goliat]. Dar dacă zicea: „Ce se va face acelaia care va ucide pe acest filistean și va șterge ocară de pe Israel?” (I Regi 17, 26), el nu spunea aceste vorbe ca și cum ar fi pretins plată ca să-l omoare, ci voia ca să i se încredințeze lui lupta cu acel barbar. Iar când s-a prezentat înaintea regelui, după uciderea lui Goliat, n-a vorbit nimic de biruința lui. De asemenea și Samuil era foarte iubitor, căci zicea: „Și eu de asemenea nu-mi voi îngădui să fac înaintea Domnului păcatul de a înceta să mă rog pentru voi și să voi povățui pe căi bune și drepte” (I Regi 12, 23).

Tot așa și Pavel ardea de dragostea către ucenici, ba încă mai mult chiar decât toți. Și ne amintim cum și Dumnezeu, învinovățind pe dascălii iudeilor, aceasta o spune înaintea tuturor celorlalte: „Vai de păstorii lui Israel, care s-au păstorit pe ei înșiși! Păstorii nu trebuiau ei oare să păstorească turma?” (Iezechiel 34, 2). Dar ei făceau cu totul dimpotrivă, căci zice: „Dar voi ați mâncat grăsimea și cu lâna v-ați îmbrăcat; oile cele grase le-ați junghiat, iar turma n-ați păscut-o” (Iezechiel 34, 3). Dar și Hristos făcând icoana păstorului celui bun, zicea: „Păstorul cel bun își pune își pune sufletul pentru oile sale” (Ioan 10, 11). Aceasta a făcut-o și David de multe ori, și chiar și atunci când venise de sus urgia dumnezeiască asupra întregului popor, când toți fuseseră sfâșiați, el zicea: „Iată eu am păcătuit! Fărădelegea am făcut-o eu. Dar aceste oi ce-au făcut?” (II Regi 24, 17). De aceea în alegerea pedepselor el nu a ales nici foamea, nici prigonirea dușmanilor lui, ci moartea trimisă de Dumnezeu, prin care nădăjduia că pe alții îi va pune în siguranță, iar el se va nimici înaintea tuturor celorlalți. Dar fiindcă aceasta nu s-a petrecut, apoi el plânge și

zice: „Să fie dar mâna Ta peste mine”, și dacă poate nu e de ajuns, adaugă: „și peste casa tatălui meu” (ibidem). „Eu sunt, zice, păstorul care a păcătuit”, ca și cum pare că ar fi zis: „Dacă aceștia au păcătuit, apoi eu sunt răspunzător de pedeapsă, eu, care nu i-am îndreptat; și când păcatul este și al meu, atunci este drept ca eu să primesc pedeapsa”. Voind ca să mărească vinovăția, el a pus de față numele păstorului. Și numai așa a încetat urgia lui Dumnezeu, numai așa și-a retras hotărârea dată mai înainte contra lor. Atât de mare lucru este mărturisirea păstorului celui bun, încât după spusele înțeleptului Solomon „Dreptul singur este pârâșul său în cuvântarea cea dintâi” (Pildele lui Solomon 8, 17). Când el a văzut pe toți aceia uciși, i s-au tulburat toate ale sale, ca și după copiii săi adevărați uciși de alții, și de aceea cerea ca urgia lui Dumnezeu să vină asupra lui. Chiar și la începutul uciderii ar fi făcut aceasta, dacă nu ar fi fost sigur că i se va întâmpla și lui ca și celor uciși. Dar când a văzut că aceasta nu s-a întâmplat, și că nenorocirea a căzut numai asupra acelor, atunci n-a mai putut răbda, ci s-a aprins mai mult chiar decât atunci când i s-a ucis cel întâi fiu al său, Amnon. Atunci nu și-a cerut moartea de la Dumnezeu, pe când de astă-dată cere să cadă înaintea tuturor celorlalți.

Astfel trebuie a fi stăpânitorul, și el mai mult trebuie să se scârbească de nenorocirile altora decât de ale familiei sale. Același lucru a pățimit și cu fiul său Abesalom, ca astfel să afli tu că el nu iubea mai mult pe fiul său decât pe supușii săi. Deși acel tânăr era desfrânat și chiar avea gând să ucidă pe tatăl său, cu toate acestea zicea: „Mai bine muream eu în locul tău!” (II Regi 18, 33). Dar ce spui, o, fericite și mai blânde decât toți oamenii? Fiul tău își pusese în minte să te ucidă, și te îngrădise cu o mulțime de curse, și tocmai când ai scăpat de el, tocmai când trofeul îți stă la picioare, tu te rogi să mori? „Da!”, răspunde el; „Armata nu m-a învins pe mine, dar port război mai grozav ca mai înainte, cu cele dinlăuntru ale mele, căci ele mai mult mă tulbură acum”.

Toți aceștia, deci, se îngrijau mai mult de cei încredințați lor decât de cei mai de aproape ai lor. Dar apoi și fericitul Avraam avea îngrijire până chiar și de cei ce nu erau încredințați lui, și încă atâta îngrijire că s-a pus singur în primejdii foarte mari. Cum el a pățimit nu numai pentru nepotul său Lot, ci și pentru locuitorii Sodomei, se vede din faptul că n-a încetat a alunga pe acei perși, până ce nu a eliberat pe toți cei duși în robie. Deși el putea să se întoarcă înapoi de îndată ce a eliberat pe nepotul său Lot, totuși n-a voit, căci el de toți se îngrijea în aceeași măsură. Tot acest fapt îl vedem petrecându-se și după aceea. Când de pildă urgia dumnezeiască surpă cetățile din temelie, căci nu era doar armata barbarilor care amenința să le împresoare, și când nu era timp nici de arme, nici de înfruntare cu dușmanii, ci timp de rugăciune, el atâta râvnă a pus pentru ei, ca și cum urma ca însuși el să piară cu aceia. De aceea el nu o dată, nici numai de două sau trei ori, ci de multe ori s-a rugat lui Dumnezeu, zicând: „Eu, care sunt pulbere și cenușă” (Facerea 18, 27). Apoi, fiindcă i-a văzut pedepsiți de Dumnezeu din cauza purtării lor, el se ruga ca măcar pentru alții să-i mântuiască. De aceea și Dumnezeu zicea: „Tăinui-voi Eu oare de Avraam, sluga mea, ceea ce voiesc să fac?” (Facerea 18, 17), ca noi să aflăm cum dreptul înaintea lui Dumnezeu este totdeauna și iubitor de oameni în același timp. Și nici n-ar fi încetat de a se ruga, dacă mai întâi n-ar fi încetat urgia lui Dumnezeu. S-ar părea că el se roagă pentru cei drepti; în realitate, însă, el făcea totul pentru cei nedrepți. Căci așa sunt sufletele sfinților lui Dumnezeu; ele sunt iubitoare de oameni și blânde, atât către cei de aproape al lor, cât și către cei străini; ba încă blândețea lor se întinde până și asupra animalelor necuvântătoare. De aceea și zicea un înțelept: „Cel drept are milă de vite, iar inima celui rău este fără îndurare” (Pildele lui Solomon 12, 10); și dacă el are milă de vite, apoi câtă milă nu va avea de oameni?

Dar fiindcă am amintit de dobitoace, să ne gândim și la păstorii oilor celor din Capadocia, câte suferințe întâmpină în apărarea acelor dobitoace. De multe ori stau câte trei zile în șir îngropați în zăpadă. Se spune că și cei din Libia nu îndură suferințe mai mici ca aceia, căci în timp de luni întregi își păstoresc oile prin acele pustietăți întinse și pline de fiare sălbatice.

Hristos Domnul - Lumina Cea Adevărată NOIEMBRIE – 2013

<http://biserica-soborul maicii domnului crestin ortodox.ro>

Revistă Ortodoxă Editată de Parohia „Soborul Maicii Domnului si Sfântul Nicodim de la Tismana”

STR. VASILE GOLDIS NR.1

Deci, dacă avem o astfel de îngrijire pentru animalele necuvântătoare, apoi ce îndreptare vom avea pentru sufletele încredințate nouă spre păstorie, când noi dormim somnul cel mai adânc? Avem oare timpul de a trândăvi? Avem timpul de a ne liniști? Oare nu este nevoie de multe ori de a ne învăța în jurul lor, și a ne pune pe noi în pericol de moarte pentru aceste oi? Sau poate nu știți care este însemnătatea și vrednicia acestei turme? Oare nu pentru ea Stăpânul tău a săvârșit mii de fapte, și la urmă și-a vărsat și sângele Său? Și tu cauți odihnă? Dar ce ar putea fi mai rău ca asemenea păstori? Nu înțelegi că în preajma acestor oi stau lupi cu mult mai sălbatici și mai iuți decât cei de prin pustiuri? Nu te gândești în sinea ta ce fel de suflet trebuie să aibă cel ce voiește să-și ia asemenea stăpânire? Oamenii cei care conduc se sfătuiesc și chibzuiesc pentru lucruri de puțină însemnătate, zi și noapte la un loc priveghind, și noi care purtăm lupta pentru cele cerești, dormim chiar și în timpul zilei? Dar atunci cine ne va scăpa de osânda pentru asemenea trândăvie? Dacă trebuie de a ne munci trupul și a suferi mii de rele, apoi oare nu este nevoie de a priveghea neîncetat? Acestea să le audă nu numai păstorii, ci și oile, ca astfel și păstorii să se facă mai harnici, iar în același timp și păstoriții să arate toată supunerea și ascultarea, căci numai acestea vor putea încă mai mult să-i încurajeze pe păstori și să-i atragă la lucru. Tot așa și Pavel a poruncit, zicând: „Ascultați pe mai marii voștri și vă supuneți lor, fiindcă ei priveghează pentru sufletele voastre, având să dea de ele seamă, ca să facă aceasta cu bucurie și nu suspinând, căci aceasta nu v-ar fi de folos” (Evrei 13, 17). Când el zice: „priveghează”, prin această expresie arată și miile de osteneți, precum și grijile și primejdiile prin care trec, căci păstorul cel bun trebuie a fi așa, după cum și Hristos îl voiește; adică să se întreacă cu miile de mucenici care au pățimit pentru El. Păstorul care o dată a murit pentru El, pentru turmă va muri de mii de ori, dacă va fi păstor așa după cum trebuie a fi. Un asemenea păstor poate să moară în fiecare zi.

De aceea și voi, cunoscând necazul și oboseala păstorului, ajutați-l cu rugăciunile voastre, cu sânguința, cu bunăvoința, cu dragostea, ca astfel și noi să fim lauda voastră, iar în același timp și voi să fiți lauda și mândria noastră. De aceea și corifeului Apostolilor, care Îl iubea mai mult decât ceilalți, aceasta i-a încredințat, după ce mai întâi a fost întrebat dacă Îl iubește, ca tu să afli că înaintea tuturor celorlalte el a pus ca dovadă a dragostei îngrijirea de păstoriți, căci această îngrijire are nevoie de un suflet tânăr și sprinten în luptă.

Acestea sunt zise pentru păstori cei buni, nu însă pentru mine și cei ca mine, ci pentru păstori dintre aceia ca Pavel, Petru, Moise și alții. Pe aceștia deci să-i imităm, și cei ce stăpânesc, și cei stăpâniți, căci este cu puțință ca și cel stăpânit să fie în parte păstor – al casei sale, al prietenilor, al femeii, al copiilor. Și când noi vom face toate acestea, atunci ne vom împărtăși de toate bunurile. Căroră fie cu toții a ne învrednici, prin harul și iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava în veci și vecii vecilor. Amin.

Sursa:

<http://www.ioanguradeaur.ro/565/omilia-xxix/>

Hristos Domnul - Lumina Cea Adevărată NOIEMBRIE – 2013

<http://biserica-soborul maicii domnului crestin ortodox.ro>

Revistă Ortodoxă Editată de Parohia „Soborul Maicii Domnului si Sfantul Nicodim de la Tismana”

STR. VASILE GOLDIS NR..1

Din viața parohiei

După cum am spus și în buletinul parohial anterior, din luna septembrie a reînceput programul catehetic cu copiii parohiei noastre:

Hristos Domnul - Lumina Cea Adevărată NOIEMBRIE – 2013

<http://biserica-soborul-maicii-domnului-crestin-ortodox.ro>

Revistă Ortodoxă Editată de Parohia „Soborul Maicii Domnului și Sfântul Nicodim de la Tismana”

STR. VASILE GOLDIS NR.1

